

شرایط ضمن عقد و نتیجه در حقوق خصوصی ایران

مؤلف
علی اسلامی

انتشارات عصر مدرن

سرشناسه	: اسلامی، علی، ۱۳۴۷
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: شرایط ضمن عقد و نتیجه در حقوق خصوصی ایران/ مولف علی اسلامی، کارشناس ارشد حقوق دانشگاه آزاد سیرجان
موضوعات	: سیرجان - بافت : عصر مدرن، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۳ ص: ۲۱/۵×۱۲/۵ سم.
شابک	: ۳۰۰۰۰۰ ریال : 978-600-8403-36-4
موضوع	: زناشویی -- قوانین و مقررات -- ایران -- Marriage law -- Iran
موضوع	: طلاق - قوانین و مقررات - ایران -- Divorce -- Law and legislation - Iran
موضوع	: حقوق خانواده -- ایران -- Domestic relations -- Iran
موضوع	: شرط نتیجه (فقه) Islamic law (Condition of collateral events)
رده بندی کنگره	: الف/۶۳/۵۵۵KM ش ۲ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۳۲۰/۹۰۱۶
شماره	: ۱۷ - ۱۳۹۰
کتابشناسی ملی	

نام کتاب: شرایط ضمن عقد و نتیجه در حقوق خصوصی ایران

تألیف: علی اسلامی

ناشر: موسسه انتشارات عصر مدرن

صفحه آرای، بازخوانی و ویرایش: دکتر فرزانه سلیمی

نوبت چاپ: اول

شابک: 978-600-8403-36-4

سال انتشار: ۱۳۹۷

تیراژ: ۲۰۰

آدرس ناشر و مرکز پخش:

شعبه سیرجان: چهارراه سپاه، خیابان سعدی ۷، ابتدای کوچه ۷

کدپستی: ۷۸۱۸۶۹۳۷۵۳ تلفن: ۰۳۴۵۴۲۲۳۴۵۷۹ - ۰۹۱۳۲۷۹۲۱۶۹

salimi1108@yahoo.com

شعبه بافت: بلوار دانشگاه، امیر کبیر ۲۰، کدپستی: ۷۸۵۱۸۳۳۵۴۴

تلفن: ۰۳۴۷۴۲۲۸۸۰۹ - ۰۹۱۳۹۵۶۱۷۴۸

salimi950@yahoo.com

۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۷	فصل اول: مفاهیم و کلیات
۱۷	معنای لغوی شرط
۱۹	معنای اصطلاحی شرط
۱۹	در اصطلاح نحو
۲۰	در اصطلاح اصول
۲۰	در اصطلاح فقه
۲۱	در اصطلاح فلسفه
۲۲	در اصطلاح منصف
۲۳	معانی عقد
۲۳	معنی لغوی عقد
۲۳	اهمیت بحث شرط ضمن عقد
۲۴	اقسام شروط
۲۴	اقسام شرط به اعتبار ارتباط و عدم ارتباط با عقد
۲۴	شروط ابتدائی
۲۵	شروط تبانی
۲۵	شروط ضمن عقد
۲۵	اقسام شرط به اعتبار نفوذ آن
۲۵	شرط صحیح
۲۶	شرط فعل
۲۶	شرط صفت
۲۶	شرط نتیجه
۲۶	شرط باطل
۲۷	اقسام شرط به اعتبار چگونگی بیان اراده
۲۷	شرط صریح

۲۷	شرط ضمنی
۲۸	اقسام شرط به اعتبار اثر
۲۸	شرط تعلیقی
۲۸	شرط تقیددی
۲۸	شرط تفاسخی
۲۹	اقسام عقود
۲۹	اقسام عقود به اعتبار داشتن عنوان
۲۹	عقود معینه
۲۹	عقود غیر معینه
۲۹	اقسام عقود به اعتبار استقلال وجودی و عدم آن
۳۰	عقد ایجابی
۳۰	عقد تبعی
۳۰	اقسام عقود به اعتبار اضافه نمودن قید و شرط و عدم آن
۳۰	عقد مطلق
۳۰	عقد مشروط
۳۱	فصل دوم: ادله لزوم وفای به شرط
۳۱	ادله لزوم وفای به شرط و گستره آن
۳۱	کتاب
۳۸	منظور از عقود در آیه أَوْفُوا بِالْعُقُودِ چیست؟
۴۴	معنای «حلّ»
۴۵	معنای بیع
۴۶	سنت
۴۶	نوع اول
۵۱	نوع دوم روایت
۵۵	جمع بندی
۵۷	فصل سوم: شرائط صحت شرط ضمن عقد احکام شرط فاسد
۵۷	شرائط صحت شرط ضمن عقد
۵۸	انجام شرط در توان مشروط علیه باشد
۵۹	اجماع

- ۵۹..... غرر
- ۶۰..... عدم تسلیم
- ۶۰..... شرط به خودی خود جایز باشد.
- ۶۱..... جایز بودن شرط امری مستقل است
- ۶۲..... غرض عقلایی داشته باشد.
- ۶۳..... غرض عقلایی داشتن شرط، امری حتمی است
- ۶۴..... آیا منظور از غرض، غرض دنیوی است یا اخروی؟
- ۶۶..... مخالف کتاب و سنت نباشد
- ۶۶..... هـ. الحور از کتاب چیست؟
- ۶۷..... آیا موافقت شرط است یا عدم مخالفت
- ۶۷..... سابقا و معیار شرط مخالف کتاب
- ۶۸..... شرط مغیر مقتضای عقد نباشد
- ۶۹..... دلایل بطلان شروط نافی مقتضای عقد
- ۷۰..... حکم شرط منافی با مقتضای عقد
- ۷۰..... دلیل بطلان عقد در شرط نافی مقتضای عقد
- ۷۰..... مجهول نباشد
- ۷۱..... دلایل بطلان شرط مجهول
- ۷۴..... آیا شرط مجهول مبطل عقد است
- ۷۵..... شرط مستقل
- ۷۵..... مستلزم محال نباشد
- ۷۶..... حکم شرط مستلزم محال
- ۷۷..... مشروط علیه در ضمن عقد به شرط ملتزم شود.
- ۷۸..... منجز باشد
- ۷۹..... احکام شرط فاسد
- ۷۹..... آیا شرط فاسد مفسد عقد است
- ۸۲..... معیار مفسدیت شرط باطل
- ۸۳..... شرط فاسد واجب الوفاء نیست
- ۸۴..... حکم تخلف مشروط علیه از وفای به شرط
- ۸۶..... اگر شرط به نفع شخص ثالث باشد

فصل چهارم: بررسی شرایط شرط فعل و شرط نتیجه در حقوق..... ۸۹

رابطه حقوق مدنی و فقه..... ۸۹

تقسیم بندی شروط در قانون مدنی..... ۹۱

شرط فعل..... ۹۲

شرط نتیجه..... ۹۲

در احکام شرط..... ۹۳

حق فسخ برای مشروط له..... ۹۳

تقسیم ثمن در شرط مقدار..... ۹۴

۱- شرط نتیجه..... ۹۷

۱- کام شرط فعل..... ۹۹

و. ب..... ۹۹

اجبار مشروط علیه حق فسخ برای مشروط له..... ۱۰۰

تعذر شرط..... ۱۰۲

شرط دادن رهن یا ضامن..... ۱۰۳

شرط رهن مال معین و تلف آن..... ۱۰۴

اسقاط شرط..... ۱۰۵

اقاله و فسخ معامله مشروط..... ۱۰۵

دو تذکر..... ۱۰۶

نتیجه گیری..... ۱۰۹

منابع..... ۱۱۳

پیشگفتار

شرط تبعی است که ضمن تعهد دیگر درج می‌گردد، و در اثر این امر، وابستگی رابطه ای بین آن دو تعهد پیدا می‌شود که شرط صورت تعهد تبعی به خود می‌گیرد و جهت معامله اصلی می‌شود. تعهد تبعی باید دارای شرایط اساسی صحت معامله باشد. لذا هر شرطی صلاحیت ندارد که به عنوان شرط و یا همان تعهد تبعی در ضمن عقد قرار گیرد. در صورتی که معامله اصلی باطل باشد شرط ضمن آن که وجود تبعی است نیز باطل است. به عبارت دیگر شرط جزء معامله و به نفع یکی از طرفین معامله قرارداد شده، و هرگاه معامله باطل شد نمی‌تواند جزئی از مورد به شرط خود باقی بماند، اما با توجه به این که شرط ضمن عقد موجود تبعی، و معامله‌ای که شرط ضمن آن قرار گرفته موجود اصلی است، بطلان موجود تبعی نمی‌تواند اثرات در موجود اصلی نماید مگر در موردی که بستگی شرط مزبور به معامله اصلی به نفع خود باشد که بطلان آن موجب اخلال یکی از شرایط اساسی معامله اصلی شود، که در این صورت معامله اصلی در اثر آنکه دارای شرایط اساسی برای صحت معامله نباشد باطل خواهد بود. قانون مدنی در ماده «۲۳۲» شروط باطلی که منتهی عقد نمی‌باشد را شمرده، و در ماده «۲۳۳» شروط باطلی که موجب بطلان عقد می‌باشد بیان نموده، و بین آن دو دسته فرق گذاشته است.

کتاب حاضر نخست موضوعات اساسی شرط مثل معانی مختلف شرط، انگیزه قراردادن شرط و ادله مشروعیت و لزوم وفای به آن را بررسی نموده و

سپس به تبیین شروط صحت شرط و اقسام شروط صحیح حدود و ثغور آن را از شرط باطل تفکیک نموده است تا افراد به حدود مسئولیت و تعهداتی که بر اثر شرط ایجاد می‌شود، آگاهی بیشتری پیدا کنند. این اثر در چهار فصل به شرح ذیل تدوین شده است. در فصل اول ابتدا مفهوم شرط و عقد را از نظر انوی و اصطلاحی و اقسام هر یک از عقد و شرط را مورد بررسی قرار داده ایم. در فصل دوم ادله لزوم وفای به شرط و گستره لزوم وفای به شرط (شرط ضمن عقد و سایر شروط) را مورد بررسی قرار دادیم. در فصل سوم به بررسی شرایط صحت شرط ضمن عقد و احکام شرط فاسد پرداختیم. و در نهایت در فصل آخر به بررسی موضوع در قوانین موضوعه پرداختیم.

انجام این کتاب را بزرگان و بزرگی هستیم که محبت و خضوع را معنا کرده‌اند، استاد بزرگوارم: **جناب آقای دکتر معصومی** که با زبان کلمات، قادر به سپاسگزاری از اینان نخواهم بود و از خداوند متعال سعادت و سلامت ایشان را خواستارم، همچنین از تمام دوستان و عزیزانی که با کمک‌های ارزنده خویش مرا در مراحل مختلف یاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.